

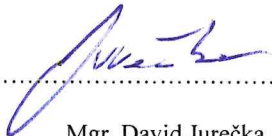
PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (PPŠ)

**Základní škola a mateřská škola Jana Železného Prostějov, Sídliště
Svobody 3578/79**

Školní metodik prevence: Mgr. David Jurečka

Schváleno Pedagogickou radou dne 29.8.2019

.....

Mgr. David Jurečka

Školní metodik prevence

**Základní škola a mateřská škola
Jana Železného Prostějov**
796 01 Prostějov, sídliště Svobody 3578/79
IČO: 479 22 770

.....

Mgr. Dalibor Ovečka

Ředitel školy

Obsah:

- ☐ **Úvod** (charakteristika školy, charakteristika a cíle MPP, cílové skupiny, propagace, zaměření a obecné zásady MPP, hodnocení MPP)

Plánovaná činnost ŠMP

- ☐ **Metody a formy práce preventivních aktivit**
- ☐ **Další vzdělávání učitelů**
- ☐ **Zprávy a novinky pro rodiče a žáky**
- ☐ **Vzájemná spolupráce s jinými specialisty**
- ☐ **Úkoly pro pedagogické pracovníky**
- ☐ **Specifická primární prevence ZŠ Jana Železného**
- ☐ **Nespecifická primární prevence ZŠ Jana Železného**
- ☐ **Doporučená literatura pro další vzdělávání pedagogů**
- ☐ **Kontakty**
- ☐ **Přílohy**

Příloha 1: Školní program proti šikaně

Příloha 2: Témata PPŠ zařazená do ŠVP Základní školy Jana Železného

Použité zkratky:

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

ČR – Česká republika

KVP – konkrétní vzdělávací plán

MŠMT – ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

OMP – okresní metodik prevence

OPL – omamné psychotropní látky

OPPP – okresní pedagogicko – psychologická poradna

OSPOD – okresní správa pro ohrožené děti

PC – Personal Computer – počítač

PČR – policie české republiky

PPP – pedagogicko – psychologická poradna

PPŠ – preventivní program školy

PSŠ – preventivní strategie školy

ŘŠ – ředitel školy

SP – specifická porucha

SPCH – specifická porucha chování

SPJ – sociálně patologické jevy
SPU – specifické poruchy učení
SVP – speciálně vzdělávací potřeby
SVP – speciálně výchovný pobyt
ŠD – školní družina
ŠMP – školní metodik prevence
ŠPT – školní preventivní tým
ŠVP – školní vzdělávací program
TU – třídní učitel
VP – výchovný poradce
VŠ – vedení školy
ZŘŠ – zástupce ředitele školy

Úvod

Charakteristika školy

Jsme úplnou sídlištní školou pavilónového typu se sportovními třídami zaměřenými na atletiku. Škola zahájila provoz v roce 1969. Od roku 1994 jsme už jako právní subjekt připojili k ZŠ i dvě sousední mateřské školy a tím byl vytvořen největší školský komplex na okrese. Ke škole patří školní jídelna základní školy a školní jídelna mateřské školy s kapacitou 1 340 stravovaných. ZŠ dále sdružuje odloučená pracoviště – 3 výdejny stravy v MŠ.

Ředitelem školy je od roku 2019 Mgr. Dalibor Ovečka, metodik prevence je Mgr. David Jurečka. Od školního roku 2016 se ve škole vyučuje ve všech ročnících podle ŠVP Základní školy Jana Železného, který nese název: “IMPULS”. V současnosti škola vzdělává 728 žáků, z čehož jsou 4 sportovní třídy – vždy jedna v každém ročníku druhého stupně. V MŠ je zařazeno 175 dětí. V družině je v letošním školním roce zapsáno 260 dětí.

Vybavení školy

Každá třída má svou kmenovou učebnu; odborné učebny sloužící k moderní výuce jsou na II. stupni – dvě učebny informatiky, pět jazykových učeben. Od školního roku 2018/2019 fungují odborné učebny pro matematiku, jazyky a přírodní vědy. Pro výuku tělesné výchovy a pohybových aktivit slouží hřiště s atletickým umělohmotným oválem, atletickými sektory, asfaltovým hřištěm na házenou, volejbalovým hřištěm s umělou trávou, dva tenisové kurty. Využívá se posilovna a sauna. Škola má dvě tělocvičny – nově rekonstruovanou velkou tělocvičnu na hry a menší gymnastickou tělocvičnu.

Školní družina využívá kmenové třídy. Kromě hřišť a vycházkových dvorů využívá též hřišť v MŠ.

Třídy, kabinety a odborné učebny jsou solidně vybaveny pomůckami, audiovizuální technikou a nábytkem v rámci hygienických norem. Třídy na 1. stupni jsou vybaveny interaktivními tabulemi. I na 2. stupni se využívají dataprojektory a interaktivní tabule. Od školního roku 2018/2019 je v provozu velký sál, který může sloužit jako dvě učebny nebo prostor pro konání různých akcí, realizaci projektového vyučování, besedy, kulturní programy atd.

Prostory pro společné stravování jsou na dobré úrovni.

Charakteristika a cíle PPŠ

Preventivní program školy a školní preventivní strategie vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (č.j. 21291/2010-28).

PPŠ je průběžně aktualizován ve spolupráci s vedením školy a učitelským sborem. Témata týkající se primární prevence byla v loňském roce vhodně začleněna do třídnických hodin. Na vyžádání proběhly některé třídnické hodiny v různých ročnících za přítomnosti a působení ŠMP. Hlavními tématy byly prevence šikany a projevů agrese, prevence kyberšikany, prevence záškoláctví, prevence rizikových sportů, prevence rizikového chování v dopravě, prevence rasismu a xenofobie, prevence rizikového sexuálního chování, prevence užívání tabáku, prevence užívání alkoholu, prevence užívání návykových látek, prevence závislostního chování (hazard, počítačové hry), prevence poruch příjmu potravy, prevence kriminálního chování.

V rámci monitorování rizikového chování byly zjištěny tyto skutečnosti. Ojedinele byly zachyceny špatné vztahy mezi spolužáky, slovní útoky na pracovníka školy, podezření na záškoláctví, záškoláctví, sebepoškozování a autoagrese. Všechny případy byly řádně prošetřeny ve spolupráci s TU, rodiči, ŠMP, popř. s PPP, OSPOD. Vše doloženo v záznamech u ŠMP.

V uplynulém školním roce se podařilo naplnit stanovené cíle, díky podpoře vedení školy se podařilo realizovat všechny preventivní programy za přítomnosti TU a ŠMP.

V každém školním roce bude ŠMP ve spolupráci s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky (hlavně se členy preventivního týmu a TU) spolupracovat na realizování a naplnění daných cílů (viz. níže). Důraz bude kladen zejména na práci TU, třídnické hodiny, včasné zachycení rizikového chování, spolupráci rodičů i jiné odborné veřejnosti se školou.

Sledovány budou základní formy rizikového chování jako v minulém školním roce. Žákům bude poskytnuta nabídka pozitivních alternativ a vymezování pozitivních modelů s cílem mít pozitivní vliv na změnu postojů a chování daného žáka a získání sociálních dovedností a znalostí potřebných pro život.

Důležitou složkou bude evaluace (viz. níže), která poskytne data pro práci v dalším období. Škola je registrována v systému elektronického výkaznictví.

Nedílnou součástí preventivního programu školy jsou krizové plány, které upravují postupy při řešení krizových situací ve škole. Podrobný postup krizových situací je podrobně zpracován a uložen u ŠMP. Všichni pedagogové (hlavně TU) jsou s těmito plány důkladně

obeznámení.

Hlavní východiska pro zpracování PPŠ:

STRATEGIE

- ☐ Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- ☐ Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- ☐ Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020
- ☐ Akční plán realizace protidrogové politiky v Olomouckém kraji na období 2019-2020

ZÁKONY

- ☐ 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - ve znění zákona č. 178/2016 Sb., s účinností ke dni 1. září 2016
- ☐ [562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona](#)
- ☐ [563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů](#)
- ☐ Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- ☐ Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- ☐ Zákon č. 94/ 1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů
- ☐ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- ☐ Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- ☐ Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- ☐ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

VYHLÁŠKY

- ☐ VYHLÁŠKA 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- ☐ vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- ☐ Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- ☐ Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28
- Novela 412/2006 Vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005 Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování : 1. návykové látky, 2. rizikové chování v dopravě, 3. poruchy příjmu potravy, 4. alkohol, 5. syndrom CAN, 6. školní šikanování, 7. kyberšikana, 8. homofonie, 9. extremismus , rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. vandalismus, 11. záškoláctví

12. krádeže, 13. tabák, 14. krizové situace spojené s násilím, 15. netolismus, 16. sebepoškozování, 17. nová náboženská hnutí, 18. rizikové sexuální chování, 19. příslušnost k subkulturám, 20. domácí násilí, 21. hazardní hraní

- ☐ Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- ☐ Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
- ☐ Metodický pokyn MŠMT ČR k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002- 14
- ☐ Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005-25
- ☐ Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních

Související normy:

- ☐ Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách
- ☐ Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1.1.2015 – více o ohlašovací povinnosti školy
- ☐ Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
- ☐ Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1.6.2015

Cílem Preventivního programu školy (dále jen PPŠ) je orientace na osobnost žáka a jeho začlenění do kolektivu, na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, čímž lze předcházet negativním sociálním jevům.

- 1.** Program si klade za cíl zejména zkvalitnit práci v třídním kolektivu, také velmi úzkou spolupráci mezi třídním učitelem, metodikem prevence a výchovným poradcem.
- 2.** Program je určen pro žáky a jejich zákonné zástupce a pro všechny pracovníky školy.
- 3.** Zvýšenou pozornost věnuje dětem se specifickými vývojovými problémy a rizikovým

chováním, zejména záškoláctví, problémové chování, soužití v kolektivu a diagnostikované SPCH.

Na realizaci MPP se aktivně podílejí **všichni členové pedagogického sboru**, tedy nejen **vyučující**, ale také **vychovatelky ŠD** a zapojeni jsou i **hospodářští pracovníci** školy, neboť i oni ovlivňují celkové klima školy.

Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- ☐ vést žáky k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu a slušného chování)
- ☐ eliminovat vulgarismy a nadávky mezi žáky
- ☐ vést žáky k ochraně zdraví, budovat postoje k odmítání alkoholu a omamných psychotropních látek a jedů
- ☐ vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti
- ☐ vychovávat žáky ke správným hodnotám, vést je k občanské a právní odpovědnosti za sebe a svá jednání
- ☐ zapojit školu do projektů
- ☐ vést žáky k postojům proti rasismu
- ☐ učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě (zaměřit se na činnostní učení s využitím v praxi)

Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

- ☐ průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizikového chování - klást důraz na prevenci
- ☐ uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny žáků
- ☐ prezentace školy prostřednictvím webových stránek a jiných aktivit
- ☐ vzdělávat pedagogy v oblasti prevence školního násilí
- ☐ práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – žák
- ☐ účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy

Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

- ☐ vést žáky k sebehodnocení
- ☐ posilovat pozitivní vztahy v jednotlivých třídách
- ☐ vést děti ke vzájemné toleranci

- ☐ zachytit děti z rizikových prostředí
- ☐ postupné snižování neomluvené absence, zejména u žáků vyšších ročníků
- ☐ snažit se o to, aby se rodiče zabývali problémy svých dětí a pomáhat jim při hledání řešení
- ☐ předat žákům přehled o všech nebezpečích a rizikových formách chování
- ☐ celoročně a ve všech předmětech na toto téma diskutovat
- ☐ připravit je na možnost setkání se špatným člověkem, drogou a jiným nebezpečím, umět odmítat a reagovat
- ☐ naučit žáky najít a poskytnout pomoc, umět komunikovat s linkami pomoci a vyhledat je

Cílové skupiny

- žáci 1. stupně
- žáci 2. stupně
- pedagogičtí, popř. nepedagogičtí pracovníci školy
- zákonní zástupci

Propagace

Informace o propagaci rizikového chování mohou všichni zúčastnění nalézt v těchto zdrojích:

- na webových stránkách školy je zveřejněn obsah PPŠ
- nástěnka Prevence v přízemí školy ZŠ Jana Železného

Zaměření PPŠ

Náš PPŠ vychází z **Preventivní strategie a dlouhodobý preventivní plán Základní a mateřské školy Jana Železného** a příslušné legislativy. Je zaměřen na prevenci, evidenci a eliminaci rizikového chování, vytváření zdravého sebevědomí žáků, teambuilding žakovských kolektivů i jako předcházení rizikového chování a vytváření komunikativního prostředí na škole.

S PPŠ jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna ve sborovně, na www stránkách školy a u ŠMP. Aktuální informace jsou průběžně sdělovány třídním učitelům. Rodiče jsou seznámeni s PPŠ na třídních schůzkách a prostřednictvím www stránek, žáci prostřednictvím třídních učitelů.

Obecné zásady PPŠ (všichni učitelé, popř. nepedagogičtí pracovníci)

- vytvářet příjemné a klidné mikroklima školy
- vytvářet optimální podmínky pro vzdělávání žáků

- včas odhalovat a podchycovat poruchy vývoje, učení a chování u žáků
- soustavně a pečlivě sledovat vývojové a individuální potřeby žáků
- posilovat zdravou sebedůvěru žáků
- učit žáky překonávat problémy a zátěžové situace
- rozlišovat hierarchii hodnot
- navázat úzký kontakt mezi školou a rodiči
- propagovat a nabízet dětem sport i jinou zájmovou činnost pro smysluplné využití volného času (kroužky ve škole)
- ujasňovat žákům nenásilnou formou smysl života

Hodnocení Preventivního programu školy

Průběžné vyhodnocování

Průběžné vyhodnocování představuje vedení záznamů o realizovaných aktivitách v průběhu školního roku s jejich stručným hodnocením – zakládá ŠMP, kopie VŠ.

Další postupy: dotazníkové šetření, pozorování, analýza realizace a efektivity PPŠ.

Na závěr školního roku bude vypracováno souhrnné písemné hodnocení PPŠ:

A: 1. **Stručné shrnutí** – komentář (realizované akce, současná situace na škole)

2. **Popis metod** využitých k hodnocení

B: **Klady a zápory realizovaných akcí a PPŠ jako celku**

1. **Podařilo se:**

2. **Nepodařilo se**, případně popis problému, který vyvstal

SWOT analýza

3. **Přehled sociálně nežádoucích jevů**, které se během školního roku vyskytly a jejich řešení

4. **Závěr** – na co je třeba se zaměřit v dalším období (v dalším školním roce)

Plánovaná činnost ŠMP

Garantem PPŠ je Školní metodik prevence – Mgr. David Jurečka. V rámci své činnosti připravuje Preventivní program školy (PPŠ) a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci (v hodinách) a prostřednictvím internetu i široká veřejnost. Mimo přípravy PPŠ připravuje projekty primární prevence přímé činnosti a projekty primární prevence nepřímé činnosti. Celá tato činnost je ve spolupráci s pedagogy školy.

Preventista spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s PPP a SPC Prostějov, OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi. O průběhu naplňování PPŠ informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Září – červen

- zpracování krátkých aktuálních zpráv od TU
- představení ŠMP všem žákům školy a informovat je o činnosti ŠMP
- zřízení informativní nástěnky
- dílčí kontrola PPŠ
- porada s VP a VŠ
- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- zapojování se do soutěží a akcí školy
- hodnocení PPŠ, tvorba PPŠ
- plán preventivních aktivit na aktuální školní rok
- SWOT analýza tříd – podklady zpracované od TU
- Dotazníky
- Besedy
- Preventivní programy viz. kapitola Specifická primární prevence

Metody a formy práce preventivních aktivit

Samotné optimální klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základem prevence a lze je

realizovat s podporou vedení školy a celého pedagogického sboru, nosná část je na třídních učitelích, kteří jsou denně se žáky a včas informují ŠMP.

Příklady používaných metod při aplikaci prevence:

- aktivní sociální učení
- rozhovor
- výklad (informace)
- samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...)
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- dramatická výchova
- hry na sebezpoznání
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- trénování odmítání nabídky drog
- párová a skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- komunitní kruhy
- dotazníky
- výtvarné soutěže na téma: zdravá výživa, práva dítěte
- vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- samostatná práce
- skupinová práce ve třídě i napříč třídami
- projekty na preventivní téma
- dokumentární filmy s tématy prevence a následná reflexe
- interaktivní programy

Formy práce:

Vedení školy, VP a ŠMP

- Aktuální informace pro všechny pedagogické pracovníky školy (pracovní porady, další vzdělávání pedagogických pracovníků, informační schůzky mezi pedagogy).
- Seznámení s nejdůležitějšími poznatky a závěry ze seminářů, školení metodika ŠMP, výchovné poradkyně, vedení školy.

Třídní učitelé

- Pravidelná třídní setkávání, třídnické hodiny
- Různé školní akce, kde si navzájem kolektiv pomáhá.
- Pravidelné sledování školní docházky, ověřování pravosti omluvenek konzultace s ošetřujícími lékaři.
- Sledování psychického stavu žáků (agresivita, smutek, vyčlenění ze školního kolektivu náladovost).
- Sledování vzájemných vztahů mezi žáky v třídních kolektivech.
- Využívání sociometrických metod ve třídě.
- Sledování fyzického stavu žáků (původ zranění žáků a jejich přešetření konzultací s rodiči)

Všichni pedagogové

- Sledování fyzického stavu žáků.
- Další řešení jednotlivých případů záškoláctví.
- Vyšetřování rvaček a agresivního chování žáků.
- řešení všech forem vandalizmu, násilného chování a šikany.
- Sledování symboliky drog a extrémistických organizací u žáků (přívěsky, oblečení).
- Poskytování individuální péče žákům.
- Věnovat pozornost žákům se specifickými poruchami učení, ale i žákům mimořádně nadaným.
- Cíleně zařazovat témata prevence do výuky.
- Důsledně postihovat přestupky proti školnímu řádu a konzultovat je s rodiči.

Spolupráce s mimoškolními subjekty

Účast se žáky

- exkurze
- besedy
- účast na výchovně vzdělávacích akcích

Účast pedagogů

- další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP)
- studium odborných časopisů /Prevence/ a literatury
- konzultace s PPP, VP, PČR, ŠMP....

Spolupráce se žáky

- rozvoj kompetencí žáků (rozvoj osobnostních kvalit, rozvoj v oblasti mediální výchovy, rozvoj osobnostních kvalit)
- respektování lidských práv, odlišnosti jednotlivců
- dbát na dodržování školního řádu
- být odpovědní za své chování
- spoluvytváření přátelské atmosféry ve třídě i ve škole
- podpora zdraví prospěšných aktivit
- vhodné využívání volného času
- možnost využití školní Schránky důvěry
- informační nástěnka ŠMP
- zavedení zájmových kroužků pro žáky s cílem smysluplně využít volný čas

Další vzdělávání učitelů

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Náklady na vzdělávání pedagogů hradí škola. Seminářů se zúčastňuje nejen ŠMP Mgr. David Jurečka a výchovná poradkyně Mgr. Vlasta Hanáková, ale dle zájmu a potřeby i další pedagogové, zejména pak třídní učitelé.

Poznatky získané na seminářích jsou individuálně využívány a dále předávány ve výuce a ostatních aktivitách. ŠMP spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a institucemi. Základní proškolení pedagogů k vybraným tématům (šikana, kyberšikana, drogová problematika) provádí ŠMP.

Ve výuce jsou využívány internetové portály s tematikou drog (www.odorgach.cz, <http://www.drogy.cz>), šikany a kyberšikany (<http://www.e-bezpeci.cz>), popř. další. ŠMP má stanovené konzultační hodiny pro žáky, rodiče a pedagogy.

Zprávy a novinky pro rodiče a žáky

Informování rodičů a žáků probíhá formou:

- žakovská knížka, informační letáky
- konzultační hodiny ŠMP a VP (dle dohody)
- nástěnka prevence v přízemí školy
- třídní schůzky
- internetové stránky školy – PPŠ, Desatero pro rodiče – šikana, Desatero pro rodiče – bezpečné užívání internetu, Informace pro rodiče z Národní protidrogové centrály,, informace o šikaně, Školní preventivní strategie, informace z realizovaných preventivních programů
- besedy a aktivity s preventivní tematikou
- výstavky žakovských prací

Vzájemná spolupráce s jinými specialisty

Spolupráce s institucemi:

- PPP a SPC Olomouc, pracoviště Prostějov
- Policie ČR
- Městská policie
- OSPOD
- P-Centrum Olomouc
- Podané ruce – Prostějov
- Sdružení D Olomouc

Spolupráce s různými odborníky:

- Oblastní metodik prevence PPP Prostějov – PhDr. Mgr. Kristina Kalabisová
- lékaři

Úkoly pro pedagogické pracovníky

Všeobecná specifická primární prevence v rámci výuky na ZŠ

nauková složka vzdělávání

Základní škola Jana Železného pracuje nyní podle ŠVP „IMPULS“. Tato složka vzdělávání je dále rozpracovávána do konkrétních vzdělávacích plánů pro jednotlivé ročníky a předměty. Zde jsou zapracovávána témata vztahující se k primární prevenci v naukové složce. Touto prevencí projdou všechny třídy v rámci své základní povinné školní docházky. Konkrétní zařazení témat viz **Příloha 2**.

a) 1. stupeň

Na prvním stupni má všeobecnou specifickou primární prevenci na starosti třídní učitel, záleží tedy do značné míry na jeho osobnosti, jak bude pracovat, do kterých předmětů zařadí příslušná témata. Jedná se především o prvouku, přírodovědu a vlastivědu, dále pak o český jazyk, výtvarnou výchovu a tělesnou výchovu. Učitelé je mají zapracovány do KVP. Mohou také využít konzultace se ŠMP.

Hlavní cíle všeobecné specifické primární prevence 1. stupně ZŠ:

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu (rodiny, lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, zdravé vztahy v rámci třídních kolektivů)
- poukázat na nebezpečí kouření, alkoholu a dalších návykových látek – využití nabídky preventivních programů (Normální je nekouřit)
- věnovat pozornost včasnému odhalování SP, SPCH či jiných postižení
- propagace sportu a zájmových činností – kroužky ve škole

b) 2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, zejména proto, aby byla zařazena a probrána všechna témata, a přitom nedošlo k jejich překrývání a přesycování žáků informacemi. S tématy z oblasti primární prevence se pracuje zejména v hodinách výchovy ke

zdraví, výchovy k občanství, přírodopisu, chemie, v českém jazyce, tělesné a výtvarné výchově.

Hlavní cíle všeobecné specifické primární prevence 2. stupně ZŠ:

- poukázat na nebezpečí drog (využít nabídku preventivních programů), návykové látky a nástrahy reklamních triků
- vést žáky k péči o tělesné a duševní zdraví
- nenechat si ublížit, dát přednost zdraví a životu
- zaměřit se na systematickou profesní přípravu
- civilizační choroby – možnost, jak jim předcházet
- agresivita a její formy, domácí násilí, šikana – příčiny a prevence
- osobní bezpečí, dětská krizová centra, Linka bezpečí
- zdravé sexuální chování, odlišnosti
- smysluplné využití volného času

Všeobecná specifická primární prevence mimo výuku na ZŠ

výchovná složka vzdělávání

Hlavní cíle pro oba stupně jsou:

- zajišťovat důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických nápojů a návykových látek v celém areálu školy (důsledkem je zvýšení pedagogických dozorů v budově školy)
- sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví
- věnovat pozornost problematickým žákům nebo jednotlivcům, odhalovat nevhodné chování mezi žáky (šikana)
- pravidelná práce s kolektivem, alternativní metody práce
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech – teambuilding
- budování zdravých kamarádských vztahů a potlačování nežádoucích jevů v kolektivu
- sledování jednotlivců nezařazených v kolektivu, hledání příčin vzniku jevu

Specifická primární prevence školy ZŠ Jana Železného

Preventivní aktivity, které je možné zařadit do výuky, se ve výuce aplikují. Aktivity nad rámec běžné výuky jsou realizovány ŠMP a OMP zdarma. Na úhradě dalších aktivit se podílejí žáci a škola.

Tyto preventivní programy jsou zaměřeny na předcházení rizikového chování. Specifickou primární prevenci můžeme označit jako jakési opatření, které staví základy preventivní ochrany. Děti a žáky se snažíme poučit o určité prevenci a tím se předchází rizikovému chování v průběhu svého vývoje. Připravujeme žáky na to, co se všechno může stát. Tato prevence se aplikuje v rámci celé školní docházky. Všechny aktivity také vedou k posílení třídních kolektivů, k vytváření zdravého klimatu ve škole, k smysluplnému využití volného času, k upevňování vztahů mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a veřejností.

Preventivní programy realizované na ZŠ metodikem prevence a s ostatními odborníky

Preventivní programy organizované na ZŠ metodikem prevence a realizované odborníky

1. pololetí

Youtube a Youtubering – RNDr. Bc. Ludvík Hanák

program zaměřený na fenomén Youtube (rizika, úskalí, pravda a lež v prostředí

online)

3. - 5. ročník

Pozor na krokodýla – Mgr. Pavel Slepíčka

program zaměřený na adiktologii (rozhodování, efektivní komunikace s kamarády, dospělými, odborníky,

2. ročník

Sedmero moří – Mgr. Pavel Slepíčka

prevence šikany, kyberšikany, agrese

6. ročník

Jsem outsider? - Sdružení D, Olomouc

začlenění jedince do skupiny, vědomí vlastní hodnoty, prevence šikany, ochrana zdraví,

7. ročník

Kelly a Anna – Sdružení D, Olomouc

prevence rasismu a xenofobie, osobnostní růst, etická výchova, podpora multikulturality

9. ročník

2. pololetí

Závislosti online a jejich rizika – RNDr. Bc. Ludvík Hanák

klasifikace online závislosti a nadměrné používání internetu, online rizika,

fáze závislého chování

7. a 8. ročník

Já a moje jedinečnost – Pcentrum, Olomouc

vlastní identita, zařazení ve skupině, subkultuře, sexualita, plánování budoucnosti

8. ročník

Procházka růžovou zahradou – Mgr. Pavel Slepíčka

zásady zdravých vztahů, komunikace, rozhodování, vymezení hranic, zájmy,

postoje, chování k cizím věcem a zvířatům

1. třída

Sexting – PhDr. Kristina Kalabisová

prevence kyberšikany, bezpečné chování na internetu, sociální sítě

4. ročník

Bezpečné chování na internetu – PhDr. Kristina Kalabisová

přednáška pro rodiče

Dle aktuální nabídky organizací poskytujících preventivní programy bude plán preventivních programů v průběhu školního roku doplněn.

Akce školy

Typ akce	Počet zúčastněných tříd	Počet zúčastněných žáků	Poznámka
Výuka plavání	7	168	Výuky plavání 2. a 3. třídy
Lyžařský výcvik	6	131	Zvýšil se zájem o účast na LVVZ v nesportovních 7. třídách.
Škola v přírodě	2	46	
Exkurze	21	524	Moderní a stále více využívaná forma výuky, zvyšující motivaci žáků a spojující teorii s praxí.
Školní výlety	27	679	Pravidelně ve všech třídách ZŠ
Zahraniční výjezdy	2	44	Pravidelně je organizována jednodenní návštěva Vídně – upevňování jazykových dovedností (zajišťuje metodická Nj)
Žákovská vystoupení	3	38	Školní soutěže, vystoupení žáků v rámci Velikonočního jarmarku
Koncerty	3	628	Pravidelná součást práce školy, reprezentace školy.
Výstavy	9	248	

Soutěže (okr.a vyšší kola)	Vybraní žáci z 5 tříd	8	
Olympiády	Vybraní žáci ze 4 tříd	6	
Soustředění ST	1	30	Pravidelná součást výuky. Je využíváno trenérů atletického oddílu. Úvodní soustředění nové sportovní třídy slouží ke stmelení kolektivu a nastartování práce ve ST.

1. Projekty školy

Čokoládová tretra

Štafeta přátelství a zdraví

Sportovní den pro ŠD

Karneval ŠD

Sportovní den pro I. stupeň

Vánoční dílna

Děti dětem

Velikonoční dílny

Vítání jara

Den Země

Jazykové projekty Aj

Jazykové projekty Nj

Recyklohraní

Vánoční laťka

Evropský den bez aut

Školička na zoušku

Charta školy

Nespecifická primární prevence školy ZŠ Jana Železného

Školní družina

Nepovinná forma nespecifické primární prevence, která je určena dětem 1. stupně v odpoledních hodinách. Zde tráví děti čas pod vedením vychovatelek, které mají vytvořen ŠVP pro ŠD. Družina též vede různé kroužky a pořádá nespočet akcí.

Nespecifická primární prevence:

Tradiční akce pořádané družinou

- Sportovní odpoledne
- Strašidlácké odpoledne
- Vítání jara - malování na chodníku
- Legrační olympiáda
- Bijásek
- Dětské dopravní centrum - žáci druhých a třetích tříd
- Hvězdárna
- Školní výlety
- Vánoční jarmark

Kroužky ZŠ Jana Železného

Nespecifická primární prevence:

Patří sem volnočasové aktivity nejen pro děti z naší školy ZŠ Jana Železného, ale i děti jiných škol.

Žáci získávají přehled o daný obor a s tím také souvisí prevence možných nástrah v daném kroužku.

Název kroužku	Vedoucí	třídy	týdně
Šachový	Meissel	I.st.	1
Keramika	Kocourková	3.tř.	1
Keramika	Rozsypalová	3.tř.	1
Pěvecký	Farkašová	I.st.	1
Matrix	Lušovský	2.tř.	2
Čj + M hravě	Lušovská	2.tř.	2
Angličtina na PC	Matoušková	9.roč	1
Příprava na přij.zkoušky	Tlamycha	9.tř.	2
Příprava na přij.zkoušky	Slupská	9.A	1
Atletika	Bořilová	I.st.	2
Logik	Kytnarová	3.tř.	1
Výtvarný	Vlachová	6.-8.tř.	1
Filmový	Kapounek	II.st.	2

Doporučená studijní literatura pro další vzdělávání pedagogů

Doc. PhDr. Josef Valenta, CSc. - **Učit se být**

Nadace Open Society Found - **Prevence kouření**

Alkohol a jiné drogy

- **Životní prostředí**

- **Konflikt a komunikace**

MUDr. Karel Nešpor, CSc. - **Zásady efektivní primární prevence**

Alkohol, drogy a vaše děti

- **Prevence problémů působených návykovými látkami**

- **Týká se to i mne?**

- **Zásady efektivní primární prevence**

Vladimír Täubner - **Nejstřeženější tajemství**

PhDr. Ladislav Csémy - **Drogy a taneční scéna**

Ervin Magic Johnson - **Jak se vyhnout AIDS**

MUDr. J. Presl - **Drogová závislost**

PhDr. Marie ěíhová - **O nás – pro nás 1.,2., 3. díl**

Sdružení přátel J.Foglara - **Dětské oběti hracích automatů**

Policie ČR - **Identifikace drog**

MŠMT - **Program preventivních aktivit ve školách**

- **Strategie prevence soc. pat. jevů**

Kontakty

Krajský školský koordinátor primární prevence:

PhDr. Ladislav Spurný: l.spurny@olkraj.cz

Krajský úřad Olomouckého kraje – odbor Školství, mládeže a tělovýchovy

Oblastní metodik prevence v PPP:

PhDr. Mgr. Kristina Kalabisová: ppp-kalabisova@volny.cz

Vrchlického 5, PV tel. 582 345 139

Kontakty na důležité instituce:

Policie ČR:158

Městská policie: 156

OSPOD, Prostějov: Mgr. Dočkalová Pavlína 582329545

PPP a SPC Prostějov 582 345 139

Psychologové:

- PhDr. Adam Suchý, Jezdecká 7, PV. tel. 608 390 634
- PhDr. Monika Krajčová, Vrchlického 5 PV. tel 732 521 448
- Klinická psychologie Agel, Mathonova 1, PV. : Mgr. Daniela Dudová, PhDr. Jiřina Veselá (pro klienty od 18 let)
tel. 582 315 273
- Psychologická ambulance s.r.o., Hlaváčkovo nám. 1, PV.

dětská ordinace: Mgr. Hromádková- tel. 731 483 981

Mgr. Nezdobová – tel. 731 418 766

Mgr. Šubčíková – tel. 731 419 502

Ordinace pro dospělé: Mgr. Maslaňáková – tel. 604 182 484

Mgr. Šubčíková – tel. 731 419 502

- Mgr. Eva Směšná, Úprkova 5, PV. Tel. 773 014 881

Psychiatři:

- MUDr. Zatloukalová Marcela, Trávnícká 2, PV. tel. 582 332 803
- MUDr. Jiří Rozkoš, Karlov 2389, tel. 604 557 450
- MUDr. Pavla Němečková, Ph.D. , Trávnícká 2 PV. tel. 582 332 800
- MUDr. Hlochová Lucie, Karlov 1, PV. Tel. 582 333 325
- MUDr. Svobodová Blanka, Karlov 1, PV. Tel. 582 332 630
- MUDr. Holinková Michaela, Karlov 1, PV. Tel. 582 336 687

Kontaktní a poradenská centra

- Společnost Podané ruce:
 - o Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Lutinova 42/1 PV, tel 777 916 288, 778 406 919
 - o Terénní programy pro děti a mládež v Prostějově – Lutinova 42/1, PV, tel 777 916 288
 - o Kontaktní centrum v Prostějově – Vrahovická 83, PV, tel 777 454 789
 - o Pobočka Centra komplexní péče v Prostějově, Vrahovická 83, PV, tel 770 147 457

Telefonní a internetové linky:

Linka bezpečí, tel 116 111 (bezplatná pro děti a mládež do 26 let), internetová linka

Linka pro pedagogy, vychovatele, rodinu a veřejnost, tel 116 000

Rodičovská linka, poskytuje poradenství rodičům a ostatním členům rodiny, tel 840 111 234, 606 021 021

Linka vzkaz domů – slouží dětem a mladým lidem, kteří jsou na útěku nebo o tom uvažují. Volající děti mohou nechat vzkaz pro rodinu, že jsou živí a zdraví. Je bezplatná, lze volat z pevné linky, tel 800 111 113

Dětské krizové centrum OC, Tel 241 484 149, 777 715 215

Bílý kruh bezpečí, tel. 585 423 857, 732 700 533

Rosa (centrum pro týrané a osamělé ženy), tel. 241 232 466, 606 246 102

Linka pro týrané, zneužívané a ohrožené děti, Brno tel. 541 235 511, 608 118 088

DONA (linka pro oběti domácího násilí) tel. 251 511 313

Intervenční centrum pro oběti domácího násilí, Brno, tel. 739 078 078

Další možnosti primární prevence

www.e-bezpeci.cz

www.prevence-info.cz

www.prevcentrum.cz

www.prevencekriminality.cz

www.adiktologie.cz

www.odyssey.cz

www.sikana.org

www.ditevohrozeni.cz

www.seznamsebezpecne.cz

www.linkaprorodinuaskolu.cz

www.sdruzenid.cz

Preventivní tým:

<i>Mgr. David Jurečka</i>	ŠMP	607 206 094
<i>Mgr. Hana Krejčová</i>	ZŘ	605 391 401
<i>PhDr. Ivana Liznová</i>	ZŘ	734 391 401
<i>Mgr. Dalibor Ovečka</i>	ŘŠ	582 302 413
<i>Mgr. Vlasta Hanáková</i>	VP	608 851 525

Pracovní tým:

Ředitel školy: Mgr. Dalibor Ovečka

Zástupce ředitele školy: Mgr. Hana Krejčová

Zástupce ředitele: PhDr. Ivana Liznová

Školní metodik prevence: Mgr. David Jurečka

Výchovný poradce: Mgr. Vlasta Hanáková

Speciální pedagog: Mgr. Renata Heinischová

Přílohy

Příloha 1: **Školní program proti šikaně**

Příloha 2: **Témata PPŠ zařazená do ŠVP Základní školy Jana Železného**

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANĚ

Šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupin žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. V současnosti je také na vzestupu kyberšikana, prováděná nejčastěji pomocí mobilního telefonu, na internetu hlavně prostřednictvím tzv. sociálních sítí.

Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

Škola je odpovědná v souladu s ustanovením § 29 zák. 561/2004 Sb., školský zákon. Je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů).

Škola, popř. pedagogický pracovník, je odpovědná podle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li znám případ šikanování a škola a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestního činu.

OBSAH:

1. Vzdělávání pedagogů
2. Školní preventivní tým
3. Mapování situace
4. Společný postup při řešení šikanování
5. Prevence ve vyučování
6. Prevence ve školním životě mimo vyučování – přestávky
7. Ochranný režim
8. Školní poradenské služby
9. Spolupráce se specializovanými institucemi, Policií České republiky, OSPOD
10. Spolupráce s rodiči

Ad. 1. Vzdělávání pedagogů

Základní proškolení a seznámení se školním programem povede ŠMP Mgr. David Jurečka. Pozornost bude věnována jak šikaně, tak klimatu třídy a kyberšikaně.

Vedení školy ve spolupráci zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování. Vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisí a kariérním systémem pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. Program vzdělávání podléhá aktuální situaci a nabídce akreditovaných pracovišť.

K samostudiu jsou doporučeny různé metodické a pomocné materiály:

Např:

- KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001
- PARRY, J., CARRINGTON, G. : *Čelíme šikanování*. Sborník metod.
- *Školní program proti šikanování*, MŠMT 25. 2. 2004 www.msmt.cz
- *Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol...Čj.*
24-246/2008-6
- www.sikana.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.bezpecneonline.cz

Materiály jsou průběžně aktualizovány a doplňovány.

Ad. 2. Školní preventivní tým

Školní preventivní tým (dále jen ŠPT) je určen k rychlému řešení aktuálních problémů, úzké spolupráci a k prosazování PPŠ a Programu proti šikanování. Členy ŠPT jsou ŘŠ Mgr. Dalibor Ovečka, ZŘŠ PhDr. Ivana Liznová, ZŘŠ Mgr. Hana Krejčová, výchovný poradce Mgr. Vlasta Hanáková, metodik prevence Mgr. David Jurečka a příslušní třídní učitelé. ŠPT lze aktuálně doplnit či přeskupit podle situace.

Ad. 3. Mapování situace

ŠMP Mgr. David Jurečka připraví pro TU v prvním čtvrtletí školního roku jednoduchý dotazník pro žáky, který vypracují během výuky. Dotazník vyhodnotí a s výsledky seznámí ŠPT a pedagogickou radu. Výsledky ovlivní práci TU, ŠMP a výchovné poradkyně při konkrétním plánování prevence.

Ad. 4. Společný postup při řešení šikanování

1 Okamžitá ochrana obětí

Umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby. Kontaktování rodičů, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.

2 Stanovení strategie:

Situaci řeší intervenční tým. Optimální složení: ředitel školy, třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, popř. externí odborník.

3 Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori:

Výpovědi jsou zaznamenávány dostatečně přesně. Dle situace je možno agresory oddělit od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky.

Je třeba zjistit:

- Kdo je oběť?
- Kdo je agresor?
- Kdy a kde k šikaně dochází?
- Jakou formou?
- Jak dlouho a jak často trvá?
- Proč XY ubližoval?
- Jaká jsou navržena opatření?
- Proč?
- Jak lze násilí do budoucna zabránit?

4 Oznámení:

Ředitel informuje vždy OSPOD a PPP, případně Policii či další orgány.

5 Informace učitelskému sboru a jeho účast:

Ředitel svolá mimořádnou schůzi, seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu. Za intervenční tým přednese návrh výchovných opatření a na způsob práce s klimatem třídy.

6 Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, obětí): Je vhodné jednat s rodiči obětí a agresorů odděleně, rodiče agresorů zvát po jednom páru. Jednání je přítomen ředitel, VP, ŠMP, TU. Je žádoucí přítomnost obou rodičů projednávaných dětí. Jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme. Obě strany podepíší zápis z jednání. Rodičům lze doporučit, aby děti nechaly vyšetřit.

7 Dohoda o vzájemné informovanosti:

Je žádoucí, aby se škola s rodiči dohodla na vzájemném informování, např. zprávy z vyšetření apod.

8 Mimořádná třídní schůzka:

Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších potíží. Rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a spolupráci.

Škála výchovných opatření:

- Domluva TU, informace rodičům.
- Snížená známka z chování.
- Napomenutí a důtka TU.
- Důtka ředitele školy.
- Převedení do jiné třídy.
- Doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc.
- Doporučení rodičům umístit dítě do pobytového oddělení SVP.
- Návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy.

Pracovníci školy postupují podle **Podrobného popisu krizového plánu školy**, který je uložen u ŠMP

Ad. 5. Prevence ve vyučování

Třídní učitelé vypracují se žáky dotazníky, seznámí se s výsledky, dotazníky předá ŠMP Mgr. Davidu Jurečkovi. Ten následně vyhodnotí dotazníky a informace budou předány na následující pedagogické radě.

Vyučující při své práci v hodinách sledují práci třídy a svým přístupem působí preventivně na kolektiv třídy, naplňují PPŠ. Případné podněty předají ŠMP – viz Krizový plán.

Ad. 6. Prevence ve školním životě mimo vyučování

Škola zajišťuje žákům pobyt ve školní družině, kde vychovatelky pracují dle ŠVP a PPŠ a svým přístupem, aktivní činností a vedením kolektivu aktivně provádí prevenci proti šikaně. Využívají materiály ŠD, ŠMP a PPŠ.

Přehled volnočasových aktivit je vždy součástí PPŠ, na stránkách školy, nástěnkách.

Ad. 7. Ochranný režim

Škola má vypracovaný podrobný školní řád, se kterým vždy na začátku roku seznámí žáky a rodiče. Školní řád je volně přístupný na [www](http://www.zsjz.cz) adrese školy www.zsjz.cz

Ad. 8. Školní poradenské služby

ŠMP Mgr. David Jurečka

telefon: 607206094

e-mail: david.jurecka@zsjz.eu

Zde také k dispozici případné kontakty na specializovaná pracoviště, nástěnka prevence na chodbě.

Ad. 9. Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi:

- PPP a SPC Prostějov
- Policie ČR
- OSPOD
- Případně další instituce zabývající se danou problematikou – SVP, kurátor atd.

Ad. 10. Spolupráce s rodiči

Zákon 359/1999 Sb. § 7 (právo upozornit rodiče), zákon 561/2004 Sb. § 21 (právo na informovanost), internetové stránky školy sekce Metodik prevence, třídní schůzky a konzultace, telefony, emailové adresy učitelů, letáky s informacemi.

Příloha 2

TÉMATATA PPŠ A ŠVP ZŠ JANA ŽELEZNÉHO

TEMATICKÝ ROZPIS:

1. ročník

Hlavní téma: Osvojení základních školních pravidel, navázání dobrých vztahů v kolektivu

1. Budovat v třídních kolektivech hezké kamarádské vztahy – vzájemná pomoc, půjčování věcí, spolupráce atd. Systematicky usměrňovat dětskou agresivitu a bezohlednost jako možný zárodek budoucí šikany.
2. Využívat k rozvoji citové výchovy pohádek a příběhů ze života dětí, posilovat ve vědomí dětí úlohu rodiny a rodičů a úctu k dospělým.
3. Vést rodiče k tomu, aby kontrolovali u dětí sledování televizních programů a vhodným způsobem odvedli pozornost od těch, které propagují násilí a zlo.
4. Vhodnou formou varovat děti před podezřelým chováním neznámých dospělých lidí.
5. Vždy si najít čas na popovídání si s dětmi o jejich problémech.
6. Osvojení školních pravidel jako nástroje prevence.
7. Posílit nabídku volnočasových aktivit pro děti formou kroužků.

2. ročník

Hlavní téma: Osvojení pravidel školního řádu, prevence záškoláctví

1. Pokračovat v práci s třídním kolektivem, sledování vztahů mezi dětmi.
2. Vytvoření 4 – 5 závazných pravidel chování k sobě navzájem.
3. Prevence záškoláctví. Pravidla školního řádu.
4. Začít s formováním postojů ke kouření, pití alkoholu a drogám.
5. Vždy si najít čas na popovídání si s dětmi o jejich problémech.
6. Učit děti smysluplnému využívání volného času, poučit je o možných nebezpečích, prevence úrazů.

3. ročník

Hlavní téma: Zdraví fyzické i psychické, prevence úrazů a závislostí (kouření, závislost na internetu)

1. Posilovat v dětech vědomí, že zdraví je základní lidská hodnota, vést je k takovému chování, aby neublížily sobě ani ostatním (školní řád).
2. Posilování citové výchovy dětí, vytvoření správného povědomí o mezilidských vztazích, komunikaci, slušném chování.
3. Při jednáních a kontaktu s rodiči zdůrazňovat důležitost smysluplného a aktivního prožívání volného času dětí, nutnost jejich spoluúčasti na tomto prožívání.
4. Prevence úrazů.
5. Předcházení závislostem na návykových látkách – nácvik odmítání.
6. Rozšířit instrukce dětem, jak se bránit podezřelým nabídkám neznámých dospělých lidí.
7. Dopravní výchova – projekt Malý cyklista

4. ročník

Hlavní téma: Prevence násilí. Dopravní výchova, bezpečně na silnici

1. Dopravní výchova – projekt Městské policie.
2. Vytvářet vlastní nabídku nebo zprostředkovat dětem nabídky na využívání volného času, podporovat zdravý životní styl, pohybovou výchovu.
3. Školy v přírodě, výlety, exkurze, zimní ozdravné pobyty na horách.
4. Zaměřit se na nebezpečí vzájemného zastrašování, vysmívání, vyhrožování a dalších forem slovní agrese – pokud možno vysvětlovat namísto trestů.
5. Vést děti ke vzájemné toleranci. Pravidla třídy – jak se k sobě chovat.
6. Seznámit děti se sítí služeb, poraden, kam je možné se obrátit v případě problému. Krizová centra a linky. Žáci by měli vědět, že i ve škole mohou řešit problémy s třídním učitelem, výchovným poradcem či metodikem prevence.
7. Seznámení se s první pomocí v krizových situacích.

5. ročník

Hlavní téma: Tolerance, rovnost všech lidí – prevence šikany, rasové diskriminace. Nebezpečí plynoucí s užíváním internetu (kyberšikana)

1. Vést děti ke vzájemné toleranci, poučit je o rovnosti všech lidí i ras.
2. Pokračovat ve spolupráci s Městskou policií Brno v oblasti prevence dětské kriminality. Bezpečně na internetu – projekt oddělení prevence MP Brno
3. Zásady zdravého životního stylu, předcházení poruchám příjmu potravy či sebepoškozování.
4. Posilování zdravých vztahů v kolektivu.
5. Školy v přírodě, výlety, exkurze, zimní ozdravné pobyty na horách.
6. Závislosti a nebezpečí s nimi spojené.
7. Vhodné trávení volného času – vyprávění, zážitky.

6. ročník

Hlavní téma: Tolerance, odmítání projevů násilí, zdravé vztahy v kolektivu

1. Posilovat vztah důvěry učitel – žák a upevňovat vztahy mezi žáky. Formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem. Pokračovat ve spolupráci s metodikem prevence a výchovným poradcem.
2. Spolupráce s rodiči, předávání informací.
3. Pomoc při zvládání náročných fyzických i duševních situací. Význam diskuze, komunikace, odmítání projevů brutality, agrese
4. Posilovat schopnosti odmítání alkoholu, drog a nikotinu - s využitím zkušeností z minulých ročníků. Právní a zdravotní rizika užívání návykových látek. Nesmiřitelnost s jakýmkoliv projevy rasismu a extremismu.
5. Zaměřit se na prevenci ostrakismu, zdůrazňovat význam harmonických mezilidských vztahů. Minimalizace projevů šikany. Pravidla soužití ve třídě.
6. Pokračovat v individuálním přístupu k dětem s vývojovými poruchami učení.
7. Učit děti obraně před manipulací, seznámit je s uměním říci „ne“ v modelových situacích.

7. ročník

Hlavní téma: Prevence látkových a nelátkových závislostí

1. Navázat co nejúžší trvalou spoluprací s rodiči dětí, u kterých již lze pozorovat problémy (alkohol, gamblerství, lehké drogy, party atd.).
2. Právní a zdravotní rizika užívání návykových látek.
3. Nelátkové závislosti – závislost na internetu. Nebezpečí z toho plynoucí.
4. Zařazovat prožitkové metody práce do výuky, učit vyrovnat se s neúspěchem. Nebezpečí sebepoškozování, poruchy příjmu potravy.
5. Vést děti k tomu, že i odlišné názory či zájmy lze respektovat, tolerance. Klást důraz na spolupráci ve skupině a zodpovědnost za společné úkoly.
6. Zajistit dětem orientaci v nabízeném poradenství (Modrá linka, K- centrum, Linka důvěry atd.).
7. Širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů se snažit dát dětem náměty na trávení volného času (s důrazem na sport a pohybovou činnost). Pobytové akce mimo školu – lyžařský kurz, škola v přírodě, exkurze, výlety. Zájmová činnost.
8. Vandalismus
9. Stále sledovat dodržování pravidel soužití ve třídě.

8. ročník

Hlavní téma: Prevence rasové nesnášenlivosti. Sexuálně rizikové chování, prevence sexuálně přenosných nemocí

1. Zaměřit se na tvorbu správných postojů k negativním jevům ve společnosti. Vést žáky k uvědomění si, že svoboda člověka neznamena jen práva, ale i povinnosti a zodpovědnost.
2. Učit žáky umění vcítit se do pocitů druhého a vyvodit z toho pro sebe závěry.
3. Pomocí konkrétnějších případů dokazovat žákům nebezpečí užívání návykových látek a hraní hazardních her. Zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu a zátěžovým situacím – odmítání alkoholu, drog,

nikotinu.

4. Připravit žáky na nebezpečí, která v sobě skrývají média – internet, kyberprostor, sociální sítě, navazování vztahů jejich prostřednictvím. Bezpečně v kyberprostoru.
5. Spolupráce s rodiči, možnost individuálních i společných setkání.
6. Informovat žáky o nebezpečí skrývajících se v promiskuitě (HIV, žloutenka typu B, pohlavní nemoci). Sexuálně rizikové chování.
7. Diskriminace, rasismus, xenofobie. Právní vědomí – lidská práva, přestupek, trestný čin.

9. ročník

Hlavní téma: Tvorba správných postojů k negativním jevům ve společnosti – prevence kriminality

1. Věnovat pozornost profesní přípravě žáků na volbu povolání (nevhodná volba povolání může přinést rozčarování, nezaměstnanost a následně větší možnost výskytu sociálně patologických jevů).
2. Znalost dokumentů, které upravují lidská práva, sociálně právní ochrana dětí, činnost orgánů právní ochrany občanů.
3. Zvládání modelů chování v krizových situacích – šikana, týrání, odmítání projevů brutality a násilí (média). Bezpečně v kyberprostoru.
4. Nebezpečí sekt, náboženského fanatismu.
5. Sexuální zneužívání, týrání a manipulace.
6. Kriminalita – majetková, násilné povahy, soužití s minoritami.
7. Tam, kde je to potřeba, pomáhat žákům v budování a posilování sebedůvěry a tím rozvoji jejich osobnosti.

KONKRÉTNÍ ROZPIS: I. STUPEŇ

Prvouka:

1. ročník – příklady tematických celků

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás: Ve škole – chování v hodině a o přestávce
- 3) vztahy ve škole, chování ke spolužákům, pomoc druhým, komunikace – prosba, poděkování, odmítnutí ...
- 4) Rodina, vztahy
- 5) Domov ...
- 6) Výchova ke zdraví, zdravý životní styl: Člověk a jeho tělo
- 7) Zdraví a nemoc
- 8) Pečujeme o své zdraví
- 9) Správná výživa
- 10) Hygiena, otužování
- 11) Práce a odpočinek, lidé a volný čas
- 12) Nemoc a úraz
- 13) Návykové látky a zdraví ...
- 14) Osobní bezpečí
- 15) Situace hromadného ohrožení
- 16) Cesta do školy
- 17) Soužití lidí
- 18) Chování lidí

ročník – příklady tematických celků

- 19) Soužití lidí, odlišnosti povah
- 20) Lidské tělo a jeho potřeby
- 21) Péče o zdraví, první pomoc, tísňové linky
- 22) Osobní bezpečí

- 23) Místo, kde žijeme
- 24) Lidé kolem nás: Ve škole – chování v hodině a o přestávce - vztahy ve škole, chování ke spolužákům, pomoc druhým, komunikace – prosba, poděkování, odmítnutí ...
- 25) Rodina, vztahy
- 26) Domov ...
- 27) Výchova ke zdraví, zdravý životní styl: Člověk a jeho tělo
- 28) Zdraví a nemoc
- 29) Pečujeme o své zdraví
- 30) Správná výživa
- 31) Hygiena, otužování
- 32) Práce a odpočinek, lidé a volný čas
- 33) Nemoc a úraz
- 34) Návykové látky – jejich odmítání, zdraví ...
- 35) Situace hromadného ohrožení
- 36) Cesta do školy
- 37) Chování lidí

ročník - příklady tematických celků

- 38) Domov a rodina – příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi členy rodiny
- 39) Chování ke starším lidem, význam slova „Domov“, pomoc rodičům
- 40) Slušné chování a udržování rodinných svátků a tradic...
- 41) Škola – naše obec – pravidla slušného chování, soužití ve třídě podle dohodnutých pravidel
- 42) Kamarád – kladné a záporné vlastnosti
- 43) Prevence agresivity mezi spolužáky ve třídě - tolerance
- 44) Ohleduplnost k druhým x šikana, osobní bezpečí, mezilidské vztahy
- 45) Soužití lidí, solidarita
- 46) Kultura a sport v našem městě
- 47) Bezpečná cesta do školy a ze školy – pravidla bezpečnosti v dopravním provozu

- 48) Lidé a čas – lidská činnost – sebezpoznaní, sebedůvěra
- 49) Rozmanitost přírody a její ochrana – chráníme přírodu, rovnováha v přírodě (ekologie, třídění odpadu, Den Země)
- 50) Člověk a zdraví, pečujeme o své zdraví – fyzické a psychické zdraví, rovnováha (trávení volného času, důležitost fyzického pohybu, výživa a zdraví, správné stravovací návyky, zdravý životní styl, předcházení nemocem)
- 15) Lidské tělo – životní potřeby a funkce
- 16) Obrannýschopnost organismu (osobní bezpečí, první pomoc, drobné úrazy, zdravý životní styl)
- 17) Bezpečné chování, odmítání rizikového chování
- 18) Krizové situace
- 19) Situace hromadného ohrožení
- 20) Dopravní výchova – chodec (řešení různých dopravních situací, dopravní značky)
- 21) Dopravní výchova - cyklista
- 22) Vlastní bezpečnost – cesta do školy, klíče od domu, chování o přestávce, neznámý člověk za dveřmi
- 23) Co se smí a co se nesmí – pravidla chování
- 24) Děti a trestné činy – krádeže, hospodaření s vlastním kapesným, lež a její důsledky – lež má krátké nohy
- 25) Mezilidské vztahy, šikana – nedovol, aby ti někdo ubližoval
- 26) Návykové látky – tabák, cigarety, alkohol
- 27) Drogy a hazardní hry
- 28) Bezpečné prázdniny

Přírodověda:

2. - 5. ročník - příklady tematických celků

- 1) Vliv člověka na přírodu, její ochrana, třídění odpadu (ekologické programy)

- 2) Integrovaný záchranný systém
- 3) Odmítání rizikového chování, odmítání drogy
- 4) Základy rodinné a sexuální výchovy – péče o zdraví
- 5) Rodina, vztahy, komunikace
- 6) Zásady správné výživy
- 7) Zásady první pomoci
- 8) Osobní bezpečí, rizikové prostředí, krizové situace (šikana, týrání...)
- 9) Modelové situace – šikana, rizikové situace
- 10) Osobní hygiena

Vlastivěda – 4. a 5. ročník

- 1) Soužití lidí kolem nás
- 2) Porovnávání mezilidských vztahů dříve a dnes
- 3) Projevy rasismu a xenofobie
- 4) Život poddaných
- 5) 2. sv. válka, život za okupace
- 6) Období za komunistické vlády

Anglický jazyk – 3. třída - příklady tematických celků

- 1) Rodina
- 2) Zdravá strava

Anglický jazyk - 4. a 5. třída - příklady tematických celků

- 1) Mezilidské vztahy
- 2) Rodina
- 3) Svět kolem nás

Tělesná výchova

1. ročník – příklady tematických celků

- 1) Pohybové aktivity
- 2) Hra v týmu
- 3) Zásady hygieny a bezpečnosti

ročník - příklady tematických celků

- 4) Pohybové aktivity
- 5) Zásady hygieny a bezpečnosti
- 6) Hra v týmu
- 7) Bezpečnost a spolupráce

ročník - příklady tematických celků

- 8) Zdravotně zaměřené činnosti, zdravý pohyb
- 9) Kolektivní sporty a hry
- 10) Bezpečnost a spolupráce
- 11) Plavání
- 12) Hra v týmu

ročník - příklady tematických celků

- 13) Rozvíjení různých forem zdravého sportu
- 14) Správné držení těla, relaxace, hybnost
- 15) Pohybové hry
- 16) Zásady fair play
- 17) Komunikace, spolupráce
- 18) Hra v týmu

ročník - příklady tematických celků

- 19) Pohybové hry
- 20) Rizikové situace, bezpečné chování
- 21) Zdravotně zaměřené činnosti, zdravý pohyb
- 22) Bezpečnost a spolupráce

- 23) Správné držení těla, relaxace, hybnost
- 24) Zásady fair play
- 25) Komunikace, spolupráce
- 26) Hra v týmu

Výtvarná výchova – v průběhu celého I. stupně:

- 1) Výchova ke kráse
- 2) Estetické vnímání
- 3) Estetické prostředí
- 4) Pracovní morálka
- 5) Sebekázeň
- 6) Vztah k práci
- 7) Vztah k životnímu prostředí
- 8) Rozvoj zájmů

Pracovní činnosti

1. ročník - příklady tematických celků

- 1) Bezpečnost práce
- 2) Pomoc

ročník - příklady tematických celků

- 3) Bezpečnost práce
- 4) Přivolání pomoci
- 5) Telefonní linky pomoci

ročník - příklady tematických celků

- 6) Organizace práce

ročník - příklady tematických celků

- 7) První pomoc
- 8) Organizace práce

9) Hygiena

ročník - příklady tematických celků

- 10) První pomoc
- 11) Organizace práce
- 12) Hygiena

Český jazyk – sloh

v průběhu celého I. stupně:

- 1) Formy společenského styku (seznámení, odmítnutí, omluva, komunikace s cizími lidmi, telefonování...)
- 2) Slohová cvičení, mluvený projev, rozhovor (rozbory chování třídy, naplnění volného času, zájmy)
- 3) Manipulativní komunikace

Český jazyk – čtení

v průběhu celého I. stupně:

- 1) Pohádky (dobro a zlo)
- 2) Příběhy ze života dětí (četba knih s dětským hrdinou, rozbor chování hlavního hrdiny, vliv médií)

KONKRÉTNÍ ROZPIS: II. STUPEŇ

V rámci všech vyučovacích předmětů, hlavně Vkz, Ov, Ch, Pč, Tv, Vv....., přiměřeně věku dítěte zprostředkovat poznatky o zdravém způsobu života, ochraně vlastního zdraví, o drogách, nebezpečí závislostí na nich, o pomoci při výskytu sociálně patologických jevů.

Besedovat s žáky na téma: úzkost, agresivita, šikana, rasismus, týrání a zneužívání dětí a mladistvých, chování k postiženým spolužákům, rozvíjet právní vědomí žáků.

Český jazyk a literatura – literatura

v průběhu celého II. stupně:

- 1) Příběhy, ukazující život lidí v jiných zemích
- 2) Výchova k respektu ke kultuře a zvykům jiných národů
- 3) Texty týkající se dodržování lidských práv
- 4) Život osudů lidí s handicapem
- 5) Literatura posilující pozitivní vztah k životu

Český jazyk a literatura - sloh

v průběhu celého II. stupně:

- 1) Rozvoj komunikačních dovedností (verbální i neverbální prostředky komunikace, cvičení empatického a aktivního naslouchání)
- 2) Problematika rizikového chování jako námět slovních úkolů

Mediální výchova

8. ročník - příklady tematických celků

- 1) Násilí na televizní obrazovce a v počítačových hrách
- 2) Způsob zpracování televizního zpravodajství
- 3) Otázky kolem výběru pořadů vysílaných v odpoledních hodinách
- 4) Nebezpečí manipulativních technik reklamy

Anglický jazyk a ostatní jazyky

v průběhu celého II. stupně:

- 1) Problematika zdraví a nemoci
- 2) Základní onemocnění

- 3) Zdravá výživa
- 4) Každodenní život (denní režim, školní den)
- 5) Zájmy a záliby
- 6) Sport
- 7) Osobní a společenský život (navazování kontaktů, pocity, emoce, vzhled)
- 8) Kultura a zvyky příslušníků jiných národů

Výchova k občanství:

6. ročník - příklady tematických celků

- 1) Člověk ve společnosti
- 2) Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, kamarádství, vztahy k dospělým, mezilidská komunikace
- 3) Posílení pozitivních tendencí ve vzájemných vztazích mezi spolužáky, rozvíjení zdravé sebedůvěry
- 4) Naše škola – práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy, žákovská samospráva, život ve škole, vklad vzdělání pro život, záškoláctví, šikana
- 5) Člověk a rodinný život – domov, bezpečí, příbuzenské vztahy, domácí násilí, zneužívání a týrání dětí
- 6) Podat základní informace o zneužívání návykových látek
- 7) Provádět nácvik odmítání cigaret, alkoholu a dalších drog
- 8) Naše obec, region, kraj, historie a tradice obce
- 9) Kulturní památky a jejich ochrana, ochrana přírody a majetku obce, zajímavá a památná místa regionu, vandalismus

ročník - příklady tematických celků

- 10) Svět kolem nás – vlast a vlastenectví, nacionalismus, rasismus, xenofobie
- 11) Člověk ve společnosti – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

- 12) Základy lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, výhody spolupráce, vztahy mezi lidmi, lidská práva, úprava lidských práva a práv dítěte v dokumentech, tolerance a intolerance, problémy lidské nesnášenlivosti, diskriminace, šikana, projevy chování – rasistické, xenofobní, extremistické, konflikty v mezilidském soužití
- 13) Národ a národnostní menšiny, multikulturní výchova, principy demokracie, právní řád ČR, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, stát a právo
- 14) Etické hodnoty
- 15) Trestní čin, druhy postihů, vandalismus
- 16) Protiprávní jednání
- 17) Znalost základních dětských práv
- 18) Posilovat schopnost vypořádat se s odmítnutím, selháním a zklamáním, zvládání stresových situací v rodině, ve škole. Rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky jako ochrana před vznikem šikany.

ročník - příklady tematických celků

- 19) Rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností žáků jako ochrana před šikanou, rozvíjení schopnosti rozpoznat chování, které je šikanou
- 20) Osobnost, osobní potenciál, odpovědné rozhodování, osobní vlastnosti a vztahy s druhými lidmi jako faktory ovlivňující kvalitu života jedince, schopnost překonávat překážky a dosáhnout vytčených cílů
- 21) Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých
- 22) Osobní rozvoj – osobní cíle a plány, životní perspektivy, adaptace na životní změny, význam vůle a životní kázně v životě člověka
- 23) Obrana proti manipulaci
- 24) Poznání rizikového chování
- 25) Konflikty v mezilidských vztazích, náročné životní situace a jejich řešení (dopad na mezilidské vztahy)
- 26) Stát a právo – právo v každodenním životě, právní vědomí, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající (občanské právo), styk s úřady, instituce, poradci
- 27) Manipulace, masmédia, propaganda, obrana proti ní
- 28) Iniciativa a tvořivost

- 29) Člověk ve společnosti – kulturní život, kulturní chování, kulturní hodnoty a tradice, masová kultura
- 30) Člověk a pracovní život – volba povolání, sebepoznání a sebehodnocení, mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství, volba životního partnera, zodpovědné rodičovství, konflikty v rodinných vztazích, mezigenerační vztahy v rodině
- 31) Přirozené rozdíly mezi lidmi
- 32) Morálka a mravnost
- 33) Základní lidská práva
- 34) Ochrana člověka za mimořádných situací

9. ročník - příklady tematických celků

- 35) Člověk a rodinný život – rodinné právo, právní ochrana dítěte, náhradní rodičovská péče
- 36) Systém osobních hodnot
- 37) Člověk a pracovní život – osobní rozvoj, plány, profesní orientace, finanční gramotnost
- 38) Úcta k lidské osobě, etické jednání, morálka, mravnost
- 39) Člověk a právo, lidská práva – rozvíjení právního vědomí žáků – člověk jako subjekt právních vztahů, způsobilost člověka nabyvat práva a povinnosti a způsobilost k právním úkonům, ústavní pořádek ČR (Ústava ČR, Listina základních lidských práv a svobod), právní řád ČR, ochrana veřejného pořádku, orgány právní ochrany občanů
- 40) Rizikové chování se všemi důsledky – trestní právo, trestní zodpovědnost mladistvých (trestní čin, přestupek), kriminalita mládeže

- 41) Seznámení se zákony a opatřeními souvisejícími s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým, legislativou ve vztahu k nákupu, držení a výrobě drog
- 42) Nejzávažnější protispolečenské jevy, protiprávní jednání – jejich příčiny, projevy, postihy a prevence
- 43) Masová kultura
- 44) Kulturní různost
- 45) Stát a právo – typy státu, politické zřízení, právní režimy, ČR jako demokratický stát
- 46) Praktické příklady spolupráce
- 47) Životní perspektivy – cíle, plány, rozhodování, smysl života, zvládání životních krizí, nebezpečí náhražkových forem životních aktivit, světové náboženství, náboženský extremismus, nebezpečí náboženských sekt
- 48) Způsoby řešení problémů
- 49) Duševní vlastnictví
- 50) Ochrana člověka za mimořádných situací

Výchova ke zdraví:

6. ročník - příklady tematických celků

- 1) Hygiena
- 2) Životní styl – denní režim, biorytmy, problematika duševního a fyzického zdraví a relaxace, duševní hygiena, zdravý způsob života (sport, volnočasové aktivity ...)
- 3) Nezdravý způsob života – rizika ohrožující zdraví (drogy, kouření)
- 4) Svalová dysbalance – oslabení a zkrácení svalů, prevence onemocnění pohybového aparátu
- 5) Vztahy a pravidla soužití v rodině
- 6) Vztah k sobě samému, vztahy ve skupině, vztahy mezi vrstevníky, vztahy v třídním kolektivu (hry a pohybové aktivity)
- 7) Pravidla bezpečného sexuálního chování
- 8) Vznik závislosti, druhy

- 9) Osobní bezpečí
- 10) Vztahy a soužití ve dvojici, vztahy mezi lidmi, vztahy v prostředí komunity, komunikace
- 11) Pravidla soužití v komunitě
- 12) Chování ve vrstevnické skupině
- 13) Podpora zdraví, zdravý životní styl, tělesné, duševní a sociální zdraví, hodnota zdraví
- 14) Vlivy na vlastní zdraví – rizika ohrožující zdraví, jejich prevence, přecházení nemocem a stresovým situacím
- 15) Podpora zdraví, prevence
- 16) Odpovědnost za vlastní zdraví a zdraví jiných
- 17) Osobnostní a sociální rozvoj, typy osobnosti, sebepoznání a sebevýchova
- 18) Prevence rizikových projevů chování (šikana, kyberšikana...)
- 19) Programy podpory zdraví, relaxace
- 20) Psychohygiena, duševní zdraví, duševní a sociální zdraví, hodnota zdraví
- 21) Hygiena práce, pracovní návyky, podmínky bezpečnosti a zdraví
- 22) Zdravá strava a stravovací návyky
- 23) Civilizační choroby, jejich prevence
- 24) Sexuální zdraví, chování v dospívání
- 25) Rozhodovací dovednosti
- 26) Prevence zneužívání návykových látek
- 27) Sebekontrola a seberegulace
- 28) Odpovědné chování

7. ročník - příklady tematických celků

- 29) Vztahy mezi lidmi, vztahy v prostředí komunity, komunikace
- 30) Zdravý způsob života, tělesné, duševní a sociální zdraví, hodnota zdraví
- 31) Hygiena práce, pracovní návyky, podmínky bezpečnosti a zdraví
- 32) Zdravá strava, stravovací návyky

- 33) Rizika ohrožující zdraví, jejich prevence, předcházení nemocem a stresovým situacím
- 34) Civilizační choroby, jejich prevence
- 35) Odpovědnost za vlastní zdraví i zdraví druhých
- 36) Prevence rizikových projevů chování (šikana, kyberšikana)
- 37) Prevence zneužívání návykových látek
- 38) Sexuální dospívání, změny v životě člověka, jejich reflexe, přátelství a láska, partnerské vztahy, mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství, volba životního partnera, zodpovědné rodičovství, konflikty v rodinných vztazích, rozvodovost
- 39) Mezigenerační vztahy v rodině
- 40) Láska a zamilovanost, volba partnera
- 41) Partnerské vztahy, vztahy v rodině, problémy současné rodiny, rodinné krize
- 42) Rodičovství, odpovědnost za výchovu dětí, povinnosti a práva rodičů
- 43) Domácí násilí, postavení ženy ve společnosti (země třetího světa- zneužívání práce dětí)
- 44) Faktory ovlivňující stabilitu rodiny, právní a ekonomické otázky rodinného života
- 45) Zdravá výživa, alternativní výživové směry, poruchy příjmu potravy
- 46) Hygiena, péče o zdraví, preventivní lékařské prohlídky, práva a povinnosti v souvislosti s ochranou vlastního zdraví a zdraví svých blízkých
- 47) Rozhodování v oblasti sexuálního chování – odložení startu pohlavního života na dobu sociální zralosti, předčasné těhotenství, manželství nezletilých, umělé přerušování těhotenství, metody antikoncepce
- 48) Založení rodiny, plánované rodičovství
- 49) Promiskuita, sexuální kriminalita, formy sexuálního zneužívání dětí, riziko pohlavně přenosných chorob – HIV/AIDS
- 50) Osobní bezpečí, ochrana člověka v mimořádných situacích
- 51) Prevence zneužívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a

psychotropní látky), další formy závislosti, auto-destruktivní závislosti,

- 52) Předcházení a snižování potencionálních zdravotních a sociálních rizik a dopadů spojených s těmito závislostmi pro jednotlivce a pro společnost
- 53) Seznámení s mechanismem rozvoje závislosti a možnosti léčení
- 54) Seznámení s centry odborné pomoci

Dějepis – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Stěhování národů, pojem vandalismus (objasnění, prevence)
- 2) Vznik křesťanství, pronásledování křesťanů, svoboda náboženského vyznání x extremismus, fanatismus
- 3) Vznik islámu, muslimové – dnešní problémy, postavení ženy v muslimské společnosti
- 4) Křížové výpravy, náboženské konflikty
- 5) Třicetiletá válka – pronásledování nekatolíků
- 6) Druhá světová válka – holocaust, rasismus, xenofobie, extremismus (fašismus)
- 7) Poválečné Československo – základní principy demokracie
- 8) Totalitní systémy – komunismus

Zeměpis – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Obyvatelstvo – národnostní a náboženské konflikty
- 2) Globální problémy
- 3) Ochrana přírody
- 4) Ochrana životního prostředí

Informatika – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Vyhledávání a zpracování informací z internetu (odpovědný přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu)

Chemie (9. ročník) – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Drogy – využití a zneužití chemických látek (alkohol, tabák, drogy a otravné látky), obsah chemických látek, zdravotní problémy při používání těchto látek, dlouhodobé účinky na zdraví člověka
- 2) Alkaloidy – zneužívání návykových látek
- 3) Alkoholy – zneužívání návykových látek

Přírodopis – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Biologie člověka – anatomie a fyziologie lidského organismu – problematika ochrany zdraví, správného životního stylu
- 2) Pohybový aparát - prevence onemocnění pohybového aparátu, prevence a náprava svalových dysbalancí
- 3) Dýchací soustava – prevence kouření
- 4) Ekologie – zplodiny v ovzduší, pobyt ve městech x pobyt v přírodě
- 5) Cévní soustava – prevence civilizačních chorob
- 6) Výživa – prevence poruch příjmu potravy
- 7) Člověk, růst a vývoj jedince – sexuální výchova (pohlavní soustava, zdravotní rizika spojená s předčasným pohlavním životem) plánované rodičovství
- 8) První pomoc při zástavě dechu, srdeční činnosti, zlomeninách
- 9) Prevence, příčiny a léčba běžných nemocí
- 10) Viry a bakterie v životě člověka
- 11) Mák – surovina pro farmaceutický průmysl, zneužití
- 12) Přadné rostliny – konopí seté
- 13) Další zneužívané organismy – durman, houby

Výtvarná výchova – II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Výtvarné zpracování témat souvisejících s rizikovým chováním, návštěvy výstav
- 2) Rozebírat reklamy a antireklamy na tabák a alkohol
- 3) Tvorba plakátů propagující zdravý životní styl

Hudební výchova - II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Pochopení mnohotvárnosti hudební kultury různých etnik a národů – multikulturní výchova

Tělesná výchova - II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Rozvoj pohybových dovedností, tělesných schopností a kultivace pohybu, podpora a ochrana zdraví, spolupráce v kolektivních sportech
- 4) Vztahy v kolektivu, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- 5) Fair play
- 6) Respektování pravidel
- 7) Vlastní zdravotní stav
- 8) Relaxace
- 9) Pravidla hygieny
- 10) Bezpečnost

Pracovní činnosti - II. stupeň - příklady tematických celků

- 1) Pěstitelské práce, dílny – pracovní morálka
- 2) Vaření zdravá strava, principy domácnosti, stolování
- 3) Stravovací návyky, vliv racionální výživy na zdraví, zdravý životní styl
- 4) První pomoc při zranění
- 5) Pracovní řád
- 6) Spolupráce
- 7) Zásady hygieny a bezpečnosti práce, organizace práce
- 8) Krizové situace v rodině